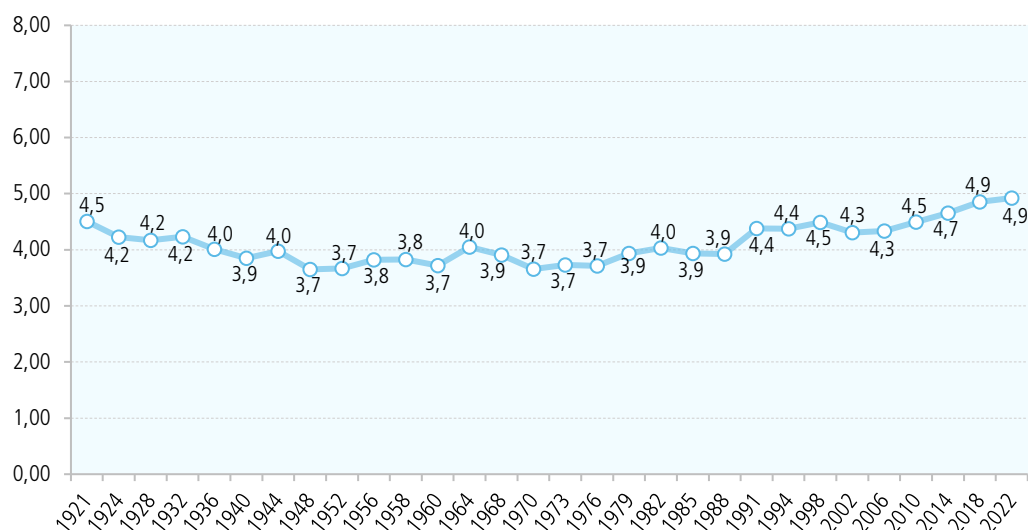

Ideologisk polarisering i Sverige 1921–2022

Den ideologiska polariseringen i ett partisystem kan mätas på många olika sätt. Ett vanligt använt mått för graden av ideologisk differentiering bland partierna i ett partisystem är det polariseringsindex som utvecklats av Russell Dalton. Detta index bygger på två centrala komponenter: partiernas inbördes relativa *positioner* på vänster-högerskalan viktade efter partiernas *storlek*. Ett värde på noll innebär att samtliga partier intar samma position på vänster-högerskalan, medan ett värde på tio motsvarar en situation där partierna är helt fördelade mellan de två ytterpunkterna.

Utifrån expertbedömningar av partiernas vänster-högerposition och valresultat ger polariseringsindexet följande tidsserie för det svenska partisystemet (se figur 1). Sedan 1990-talet har den ideologiska differentieringen successivt ökat, och de senaste valen 2014, 2018 och 2022 är de mest polariserade i svensk demokratisk tid. Sverige har även i ett internationellt perspektiv uppvisat en hög grad av partisystemspolarisering och framstår enligt Dalton som det mest polariserade bland jämförda demokratier.

Figur 1 Graden av polarisering i det svenska partisystemet 1921–2022 (Daltons polariseringsindex).

Källa: ParlGov.org 2023. Bearbetning av Valforskningsprogrammet.

Kommentar: Resultatet visar graden av ideologisk vänster-högerpolarisering för det svenska partisystemet. Måttet på polarisering är Russell Dalton's polariseringsindex som vägs samman genom att multiplicera partiernas inbördes positioner på vänster-högerskalan och partiernas styrkeförhållanden (i det här fallet mått som röstandelar i procent). Formeln för polariseringsindex är $PI = \sqrt{\sum (\frac{p_n - \bar{p}}{s} \times v_p)^2}$. Där p_n är respektive partis position på vänster-högerskalan, $\bar{p}$ är partiernas genomsnittliga vänster-högerpositioner och v_p är partiets röststöd i valen. Differensen mellan partiernas och den genomsnittliga vänster-högerpositionen standardiseras genom att divideras med fem. Indexet kan teoretiskt variera mellan 0 och 10. Positionen på vänster-högerskalan är ovikade medelvärden från expertundersökningar om partier på en skala från 0–10, för närmare information hänvisas till Parliaments and governments database (ParlGov), Information on parties, elections and cabinets in modern democracies, Döring, Holger and Philip Manow 2023. För information om partisystemspolarisering se Dalton, Russell J. (2008). 'The Quantity and the Quality of Party Systems – Party System Polarization, Its Measurement, and Its Consequences', Comparative Political Studies, 41, 899– 920. Samt Dalton, R. J. (2021). Modeling ideological polarization in democratic party systems. *Electoral Studies*, 72, 102346. För en analys av polarisering i Sverige, se Oscarsson, H. med flera (2021) [Polarisering i Sverige](#). Stockholm: SNS.